

A mi az indexek kölcsönösségét illeti a két egyetem között, arra nézve, miután a tanács a budapestinek alakját elfogadja, kétség nem lehet, ez irányban különben a budapesti egyetemet kellőleg utasítani is fogom. E célra azonban nem okvetlen szükséges az, hogy a végbizonyítvány nyomtatott szövegében az egyetem neve kihagyassék, miért is a tanács által kiállítandó indexekben a végbizonyítványban a »kolozsvári egyetem« kinyomatható.

Miről a tanácsot f. évi május hó 6 án 45. sz. a. kelt felterjesztésére azzal értesítem, hogy a szabályzatnak kinyomtatása és a jövő tanévvel leendő életbeléptetése iránt intézkedjék s annak idején a szabályzathból 20 példányt ide küldjön fel.
Szepes-Mindszent, 1893. augusztus hó 14.

GRÓF CSÁKY S. K.

1893/4.

38,543. szám.

A középiskolai érettségi bizonyítványok másodlatainak nyilvántartása ügyében a kir. tankerületi főigazgatókhoz a másolatban mellékelt rendeletet intéztem s egyidejűleg a felekezeti főhatóságokat is felkértem hasonló értelemben való intézkedésre.

Ennek következtében ezentúl a kir. főigazgatóságok, illetve felekezeti főhatóságok az érettségi bizonyítvány másodlatok kiadásáról a tanácsot közvetlenül fogják értesíteni.

Kelt Szepes-Mindszent, 1893. augusztus 20-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

Az 1885. évi szeptember 30-án 37,724. sz. a. kelt rendeletem 2. pontjában a középiskolai érettségi bizonyítványok másodlatainak nyilvántartására nézve oly eljárást állapítottam meg, mely szerint a tankerületi főigazgatóságok, mind az elveszett eredeti, mind a másodlati bizonyítvány keltét és számát hozzám bejelenteni tartoznak, a végből, hogy e másodlatok kiállításáról és kiadásáról, a kelet és szám jelzésével, az eredeti bizonyítványnak érvénytelenné nyilvánítása mellett, a főiskolákat értesíthessem.

Az ügymenet egyszerűsítése és gyorsítása végett ez eljárást — idézett rendeletem minden egyéb intézkedésének épségben hagyása mellett — olyképen találtam módosítandónak, hogy ezentúl a hozzám való bejelentés mellőzésével maguk a tankerületi főigazgatók lesznek kötelesek a másodlatok kiállításáról és kiadásáról, a kelet és szám jelzésével, a főiskolákat, jelesül: a budapesti és kolozsvári tudomány-egyetemek tanácsait, a műegyetem tanácsát, továbbá az összes jogakademiák a bányászati, erdészeti és gazdasági akademiák igazgatóságait közvetlenül és saját hatáskörükben értesíteni, annak kijentése mellett, hogy az eredeti érettségi bizonyítvány érvénytelennek nyilvánítatik.

Erről a főigazgatóságot tudomás és további eljárás végett értesítem.

Kelt Szepes-Mindszent, 1893. augusztus 20-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

2093. eln. szám.

Ő császári és apostoli királyi Felségének folyó évi augusztus hó 7-én kelt legfelsőbb elhatározásában nyert felhatalmazása alapján, a m. kir. pénzügyminister úr velem egyetértőleg a biztosíték letételére kötelezett polgári állami alkalmazottak készpénzbeli biztosítékának kamatlábat 1893. évi július hó 1-étől kezdve 5°/_o-ról négy (4°/_o) ra leszállította.

Miről a Tanácsot tudomás és további intézkedés végett értesítem.

Budapesten, 1893. évi szeptember hó 19-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

1934. eln. szám.

Tapasztalván, hogy az ország némely vidékein a közigazgatási hatóságok magyar nyelvű hivatalos irataikban a felek magyar nyelvű keresztnevei teljesen mellőzöttek, és a helyett idegen hangzású, a helyi szólásmódnak megfelelő, más nyelvű keresztnevek használatnak, és tekintettel arra, hogy ezen elterjedt helytelen szokásnak semmi jogosultsága nincs, mert a keresztnevek nagy része minden nyelvben más alakkal bír, tehát többnyire minden idegen hangzású keresztnévnek megvan a megfelelő magyar elnevezése is, a belügyminister

úr utasította alantas hatóságait és közegeit, hogy jövőben minden, az 1868. 44. t. cz. értelmében magyar nyelven kiállítandó bizonyítványok és általában hivatalos iratokban a közigazgatási hatóságok által kizárólag magyar nyelvű keresztnévek használtassanak.

A belügyminister úr ezen rendelkezését magamévá teszem, és utasítom a Tanácsot, hogy a vezetése alatt álló intézetbe járó, idegen ajkú tanulók nem magyar nevű keresztnéveik helyett a megfelelő magyar keresztnévet használja hivatalos irataiban.

Ezen rendelkezésem pontos betarthatása végett mellékelek a nem magyar keresztnevéről a m. tud. Akadémia által készített jegyzékből 5 példányt.

Budapest, 1893. évi augusztus hó 28-án.

A minister meghagyásából:

GÖMÖRY OSZKÁR s. k.,
 miniszeri tanácsos.

26.066. szám.

Az 1892. évi 45,520. sz. a. kelt rendelettel kibocsátott magántanári képesítő szabályzatot a 23. §. kihagyásával és az 1. §. második bekezdésének a Tanács által javasolt azon csekély módosításával, hogy a magántanároknak előadásáiknak az egyetemen kívül való megtarthatására engedélyt nem az egyetemi rektor, hanem az illető kar adhat, a kolozsvári egyetemre is kiterjesztem.

Miután a javaslatba hozott többi módosítások egyrészt a szabályzat szelleméből önként következnek és maguktól értetődik, másrészt mert inkább a szabályzat végrehajtásához tartoznak és ott úgy is biztosíthatók, azoknak elrendelését nem tartottam szükségesnek.

A csekély jelentőségű tisztán stylaris természetű változtatások pedig a módosítást nem indokolják.

A mi nevezetesen a Tanács azon javaslatát illeti, hogy a képesítésért folyamodó tartozzék becsületére kinyilvánítani, hogy a habilitatio tárgyául megjelölt dolgozatot maga készítette: ezt szükségesnek vagy célravezetőnek nem tartom s különben is az iránt a szabályzat nem hagy fenn kétséget, miszerint mások dolgozatai alapján senki habilitatiót nem

kérhet. Olyanokat pedig, a kik ilyesmire képesek lennének, a javasolt nyilatkozat bizonyára nem tartana vissza attól.

Éppen így fölösleges, mert önként értetődik az eddigi szabályzatból is, hogy a folyamodónak a 8. §-ban említett személyes minősültségére vonatkozó határozathozatalt megelőzi annak eldöntése, hogy a folyamodvány a formai kellékeknek megfelel-e. Hiszen e célra a 7. §. külön előadót rendel, természetesen tehát, hogy első sorban az előadvány felet kell döntení és csak azután lehet a 8-ik §. értelmében a tárgyalást folytatni.

Hasonlókép magától értetődik az, hogy a két bíráló eltérő véleménye esetében a döntésnél a szabályzat által előírt harmadik bíráló véleményes jelentése is figyelembe veendő.

Végül miután a szabályzat 15. §-a, melynek értelmében a jelölt próba előadásainak tárgyát szabadon választhatja, nem menti fel az illetőt előadása tárgyának bejelentése alól, mert hiszen a 16. § ban említett kihirdetés a fekete táblán a dékán részéről csak ezen az alapon történhetik: ennél fogva a szabályzat mostani szerkezete mellett is meg van a lehetősége annak, hogy azon alig előforduló esetben, ha valamely magán tanár próba előadásán az egyetem méltóságának, komoly tisztességének vagy a tanári állás tekintélyének ártható tárggyal kívánna foglalkozni, abban a dékán, illetőleg a kar által meggátoltassék; mert abban alig lehet kétség, hogy a mely tekinteteket a nyilvános tanár is figyelembe venni tartozik előadásaiiban, azokat megtartani a magán tanár is köteles.

Miről a Tanácsot f. é. május 6-án 269 sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és mihez tartás végett értesítem.

Budapest, 1893. évi október hó 2-án.

GRÓF CSAKY S. K.

33.570. szám.

A tanársegédek szolgálati idejének nyugdíjba beszámítása ügyében 1891. évi november hó 7-én 280. és deczember hó 4-én 394. számok alatt kelt fölterjesztéseire értesítem a Tanácsot, hogy a ministeri tanács hozzájárulása folytán, a tanársegédi szolgálathban eltöltött időnek nyugdíjba való beszámítását, ha azt a végleges alkalmazás közvetlenül követi, elren-

delem, de csak azon esetben, illetőleg azon időponttól kezdve, a melyben az illető tanársegéd a képezítő oklevélnek (orvosdoktori, bölcsészet-doktori, tanári, mérnöki stb.) már birtokában volt, illetőleg annak birtokába jutott.

Hogy a tanársegédi szolgálati időnek beszámításához a tudományos qualificatio szempontjából kötött ezen föltétel minél világosabban kifejezésre jusson, de a tudomány érdekében is s összhangzásban az ezen ügyben már régebben kifejtett kívánsággal elrendelem, miszerint a jövőben tanársegédi állásokra a költségvetésben rendszeresített illetményekkel csak olyanok lesznek megválaszthatók, illetőleg kinevezhetők, a kik már a képezítő oklevél birtokában vannak.

A mennyiben ilyen pályázók nem volnának, vagy ha más nyomós körülmény miatt ezen föltételtől el kellene tekinteni és a tanársegédi teendőket még nem okleveles egyénre kellene bízni, az ilyenek tanársegédekké nem választhatók, illetőleg nem nevezhetők ki, hanem csak a tanársegédi teendők végzésével lesznek ideiglenesen megbizandók és nem részesülhetnek a rendszeres fizetés- és lakás-pénzben, hanem részükre a tanársegédi illetmények tiszteletdíj czímén fognak kiutalványoztatni.

Budapest, 1893. szeptember 30-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

60.905. szám.

Folyó évi december hó 13-áról 338. sz. a. kelt fölterjesztésére hivatkozással megengedem, hogy az egyetem jog- és államtudományi karán a vizsgálati határidők junius hónap első feléről junius hó 8-tól 23-ig terjedő időre, a január hó 5-ike és 15-ike közötti kivételes határidők február 5—15-ikére, a márczius 5—15-ike közé esett pótvizsgálati határidők pedig márczius 5—15-éről április hó 1—15-ikére helyeztessenek át.

Erről a Tanácsot miheztartásúl és megfelelő közzététel czéljából értesítem.

Budapesten, 1893. évi december 22-én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

62.851/93. szám.

A kolozsvári elmekórtani intézet elhelyezése céljából bérbevett Czakó-féle épületekben eszközölt átalakítási munkák tervezetének és költségvetésének elkészítéséből kifolyólag Czakó Lajos háztulajdonos és vállalkozó építőmesterrel támadt pörös ügyből kifolyólag fölhívom a Tanácsot, hogy:

1-ször tervezési munkákkal a kir. építészeti hivatalon kívül, magán-építészeket vagy építőmestereket, a ministerium előleges jóváhagyása nélkül soha igénybe ne vegyen.

2-szor Czakó Lajos építőmester szolgálatait az egyetem részére soha semmi körülmények között igénybe ne vegye.

3-szor útasítsa az egyetem gondnokát, hogy kisebb munkákra vonatkozó költségvetések elkészítéseért — ha ilyenekért a vállalkozó iparosokhoz fordul — már a fölhívásban jelentse ki, hogy a tervezet vagy költségvetés elkészítéseért az illető tiszteletdíjra igényt nem tarthat és végre

4-szer ugyancsak útasítandó a gondnok, hogy minden alkuegyezmény egyik pontját azon kikötés képezze, miszerint a szerződött iparos az általa készített tervezet vagy költségvetés elkészítéseért semminemű tiszteletdíjra igényt nem tart.

Budapest, 1894. évi január hó 4-én.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

81. szám.

Miután eltekintve az új orvosi szigorlati szabályzat rendelkezéseitől, okvetetlenül szükségesnek tartom, hogy a természettan mint legfőképp az élettanra előkészítő tantárgy az első éves orvostanhallgatóknak előadások, felhívom a Tanácsot, hogy a kísérleti természettani előadásoknak olyan időben való megtartásáról gondoskodják, hogy azt az 1894/5. tanévtől kezdve az első éves orvostanhallgatók is hallgathassák.

Miután a Tanács ez irányban 1892. évi november hó 28-án 52,989. sz. a. kelt leiratomat a mult 1892/3. tanévben figyelembe nem vette, nehogy az ügy megoldása továbbra is elhúzódjék, felhívom a Tanácsot, hogy ezen ügyet az illetékes orvosi és math. természettudományi karok által tárgyalassa és a tárgyalások eredményéről ide mielőbb jelentést tegyen.

Miről a Tanácsot, 1893. évi december hó 30-án 402. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapesten, 1894. évi január hó 8-án.

A minister helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.
államtitkár.

61,719. szám.

1893.

Megengedem, hogy a félévenként befolyó tandíjaknak abból a részéből, a mely a tiz kros járulékok és a páratlan számú korpótlékok leszámítása után fennmarad, azok a tanárok, a kik leczkepezés-osztalékra minden kétséget kizárólag jogosítvák, ennek quaesturai megállapítása után azonnal és pedig a reájok kétségenkívül eső osztalék fele részének összegében előlegkép részesülhessenek.

Miről a tanácsot m. évi december hó 19-én 355. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1894. január hó 21-én.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR S. K.,
osztálytanácsos.

2641. eln. szám.

A kereskedelemügyi m. kir. minister megkeresése folytán felhívom a Tanácsot, intézkedjék, hogy a hosszabb szövegű táviratok ama része, mely az első táviratlap előoldalán el nem fér, ne a táviratlap hátsó oldalára, hanem új táviratlapok előoldalaira íratassék és az egyes lapok szembetűnően megszámoztassanak, vagy az átvitel a másik oldalra legalább is szembetűnően megjelöltessék.

Budapest, 1893. évi december hó 31-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

2341. eln. szám.

A kereskedelemügyi minister úr több ízben tapasztalván, hogy közhatóságok csupán azon okból fordulnak egyes iparcikkek beszerzése érdekében külföldi cégekhez, mert nincs

tudomásuk azon hazai ipartelepek létezéséről, melyek a szükségelt cikkeknek jó minőségben, elfogadható ár mellett való előállításával foglalkoznak, összeállította azon hazai gyárak jegyzékét, melyek új iparágakat honosítottak meg, és az 1881. XLIV. illetve az 1891. XIII. t.-cikk alapján állami kedvezményben részesülnek. Továbbá figyelemmel azon jelentőségre, melylyel főleg textiliparunk fejlesztése bir, külön jegyzébe foglaltatta az ország területén levő textil-ipari telepeket.

A nevezett minister úrnak a folyó évi október hó 6 án 71,421. sz. a. hozzám intézett átíratá folytán az ide rekesztett két drb. jegyzéket azzal küldöm meg a Tanácsnak, hogy szállítások kiírása, vagy általában szükségletei beszerzésénél a jegyzékbe foglalt hazai ipartelepekre figyelemmel legyen.

Budapesten, 1893. évi november hó 23-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

2341. eln. szám.

Textilipari vállalatok jegyzéke.

I. Fonógyárak:

a) Gyapjúfonó:

Németprónai posztószövetkezet Németpróna.

Privigyei posztós szövetkezet Privigye.

Turgyik János Radvány.

Scherer és Stampf Örláth.

Treiler Zsigmond Örláth.

Nagyszebeni posztóipartársulat Guresó.

Pinkafői posztósok iparszövetkezete Pinkafő.

b) Pamutfonó és szövő:

Magyar pamutipar részv. társaság Ujpest.

Jerusálem József, pamutfonó- és szövőgyára Dugaresa
(Horvátország)

c) Selyemfonó:

Kincstári selyemfonó Páncsova.

Kincstári selyemfonó Ujvidék.

d) Selyemszövő:

Berkovits Rezső, selyemszalaggyára Kulán.

e) Kenderfonó:

Első magyar kenderfonógyár részv. társaság Szegeden.
Magyar kender és lenipar » » »
Michele kenderáztató és kötélfonógyár » » Német-Palánka.

f) Kötélárúgyarak:

Borák Sándor Ó-Palánka.
Helle Károly Pozsony.

II. Szövőgyárak:

a) Posztó-Szövő:

Regenhardt Ferencz Pozsony.
Lőw Károly (készít pokróczokat is) Zsolna.
Besztercebányai I. magy. posztó- és gyapjúárú részv.
társ. Besztercebánya.
Stricker Ede (készít pokróczokat is) Gács.
Regenhardt Ferencz és társa Apáthfalva.
Lipter testvérek (halina posztó) Késmárk.
Reisinger Frigyes » » »
Scherg V. és társai Brassó.
Lang Henrik M. »
Brossek Antal »
Kleverkaus Frigyes »
Paul Károly (csak szőnyegeket készít) Brassó.
Günther Adolf Brassó.
Leonhardt Ferencz utódai (Leonhardt Oszkár és társai)
Alsó-Tömös.
Papp István és fia Rozsnyó (Brassó megye).
Zimmermann testvérek Segesvár.
Adleff, Zimmermann és társai Segesvár.
Scherer Károly és fiai Nagy-Szeben.
Scholze Adolf Nagy-Szeben.
Walmer Frigyes (halina-posztó) Brassó.
Georgius János (halina-posztó) Brassó.
Billes és Herberth (halina-posztó) Felek.

Sipos A. Gyula Kassán.
 Spiroch József Arad.
 Schwabe Ágoston Brassó.
 Herter János »
 Herter Károly »
 Thrul János »
 Babos Elek Szeged.

III. Zsinór- és paszománygyárak:

Wollák és Berkovits Budapest.
 Fischer Gusztáv utódai »
 Schön Jakab utóda »
 Kühmayer és társa Pozsony.

IV. Watta árú gyárak:

Sonnenfeld Zsigmond Pozsony.
 Lang Krisztina fiai »
 Friszshtacky János »
 Özv. Kalenda Nándorné Kőbánya.
 Friedrich Gyuláné Budapest.

V. Himző gyárak:

Misztarka György, géphimző (ezelőtt Röck István) Budapest.
 Majer Sziegfried műhímzőgyára Késmárk.

5456. szám.

A kolozsvári egyetemi questurái, valamint gondnoki pénztáraknak a helyszínen történt rovincsolásáról felvett s ide bemutatott jegyzőkönyvből kitűnik, hogy egyes alapítványi tőkék takarékpénztárilag kezeltetnek és hogy a questurái pénztárban őrzött értékpapírok kötményezve nincsenek s részben már convertáltattak is: tekintettel az általánosan követett gyakorlatra s a kellő biztonság érdekében, felhívom ennél fogva a tanácsot, hogy az egyes alapítványokat illető takarékpénztári betéteket azonnal felmondattván, a nyerendő összegeken, valamint a készletben lévő készpénzen is, 4%-os korona járadéki kötvényeket vásároltasson s úgy a most beszerzendő,

valamint a tényleg már meglévő kötvényekről is, a tulajdonos alapítványok nevének, a kötvények neme, száma és névértékének jelzése mellett kimutatást szerkesztessen s ezen kimutatást az abban felsorolt kötvényekkel együtt, a m. kir. központi állampénztárhoz posta útján küldje át.

Viszont a kir. központi állampénztárt is egyidejűleg utasítottam, hogy a tanács részéről hozzá beküldendő kötvényeket váltsa be, a beváltásból nyerendő tőkeösszegeken 4%-os korona járadéki kötvényeket vásároljon, ezeket az illető alapítványok és segélyegyletek nevére szóló egy-egy kötvényre írja át s a kiállítandó új kötvényeket — a vásárlásnál netán fenmaradó készpénzzel együtt — a kolozsvári egyetem tanácsának postai uton küldje meg s egyidejűleg az iránt is intézkedjék, hogy az új kötvények kamatai az egyetemi mindenkori questornak a rector által láttamozott nyugtáira, a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál rendesen folyósíttassanak és végül, eljárása eredményéről tegyen jelentést.

Budapest, 1894. évi február hó 25-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

10.030. szám.

Felhívom az egyetem tanácsát, hogy a kinevezése alá tartozó állásokra vonatkozó pályázati hirdetéseket ezután a vezetésem alatti ministerium részéről kiadott »Hivatalos Közlöny« szerkesztőségéhez (a vallás- és közokt. m. kir. ministeriumban) is küldje meg, közlés céljából.

Budapest, 1894. évi február hó 27-én.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR S. K.,
ministeri tanácsos.

489. eln. szám.

A hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzéseinél és az ipari munkálatok kiadásánál követendő, általam az 1891. évi február hó 28-án 1872. eln. sz. a. kiadott szabályzat 5. és 44. §-ai értelmében az egy év folyamán beszerzendő és beszerzett iparcikkekbeől szerkesztett kimutatásokat a beszerzést teljesítő hatóságok és intézetek kötelesek hozzám

beterjeszteni. E kimutatások azután az idézett szabályzat 6. és 44. §-ai szerint »az illető minister által« fognak a »kereskedelmi minister rendelkezésére bocsáttatni« azon czélból, hogy a kereskedelmi minister a szabályzat 7. és 44. §-aiban részére előírt feladatnak eleget tehessen.

Mínthogy a szabályzat 7. §-a értelmében a kereskedelmi minister úr által teendő észrevételek, valamint a 44. §. alapján egybeállított kimutatás gyakorlati értéke szempontjából felette kívánatos, hogy az említett minister úr mindkét rendbeli kimutatásnak legalább az év végeig birtokában legyen, utasítom a tanácsot, hogy az 5. §. értelmében szerkesztendő kimutatásokat legkésőbb minden év november hó 1-éig a 44. §. értelmében szerkesztendő pedig legkésőbb a következő év január hó közepéig terjesszék fel hozzám.

Mínthogy pedig, egy-két hatóságot kivéve, a múlt évre vonatkozó kimutatások még mind ez ideig sem hozzám, sem a kereskedelmi minister úrhoz nem küldettek be, utasítom a tanácsot, hogy ezen kimutatásokat most már ha fadéktalanul küldjék be hozzám.

Budapesten, 1894. évi márczius hó 10-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

2061. szám.

A hazai főiskoláknál külföldi érettségi bizonyítvánnyal rendes hallgatókúl való felvételre jelentkező ifjak ügyében 1892. évi 46,497. sz. a. kibocsátott szabályrendelettel szemben aggodalmak nyilvánítatván, az illetékes tényezők meghallgatása után, elrendelendőnek találtam, hogy:

1. a külföldi érettségi vizsgálat az idézett szabályrendeletben megjelelt irányban, az ott megszabott félév helyett — a tanidő beszámítása tekintetében minden joghátrány nélkül — egy év alatt lesz kiegészítendő;

2. a horvát-szlavon illetőségű tanulók otthon szerzett érettségi bizonyítványuk alapján, a kiegészítés kötelezettségétől menten, rendes hallgatókúl felveendők.

Erről a tanácsot m. évi 977. sz. a. kelt előterjesztése kapcsán ahhoz tartásúl értesítem.

Budapest, 1894. márczius 22-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

14,447. szám.

A jog- és államtud. karnak a tanács által f. évi 759. sz. alatt bemutatott előterjesztésére szoros kivételképen megengedem, hogy a f. félévre járó leczkepezőkkel hátralékban maradt hallgatók ezen kötelezettségöket f. évi április 3 ig, mint végső határidőig, leróhassák s ennek alapján véglegesen beíratassanak.

Felhivom azonban a tanácsot, hogy jövőre alkalmas módon figyelmeztesse az ifjúságot, hogy ezen kötelezettségét kellő időben teljesítse; mert, tekintettel a quaesturai pénzkezelésben föltétlenül föntartandó rendre, a jelenlegihez hasonló elnézést többé nem helyezhetek kilátásba.

A fölterjesztett jegyzőkönyvet mellékelten visszaküldöm.
Budapest, 1894. márczius hó 27-én.

A minster helyett:

BERZEVICZY ALBERT S. K.,
államtitkár.

12,404. szám.

A kolozsvári m. kir. tudomány-egyetem tanácsának tudomás s a bölcsészet, nyelvészet, történelmi és mennyiségtantermészettudományi karokkal ahhoz tartásúl való közlés végett kiadom.

Budapesten, 1894. évi márczius 28-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

Másolat.

Czímednek még múlt év ápril 29-én 229. sz. a. kelt nagybecsű előterjesztésére, egyelőre hat (6) év tartamára, ezennel megadom az engedélyt, hogy a pannonhalmi szent Benedek rend tagjai, kik a középiskolai tanári vizsgálatot teljesen befejezték, az 1892. évi november 27-én kelt legf. elhatározással jóváhagyott s ugyanazon évi 55,129. sz. a. kelt rendelettemmel közzétett szabályzat 6. §-ban megszabott eljárás mellőzésével bölcsészet-doktori szigorlatokra bocsáttassanak. Van szerencsém erről czímedet tisztelettel értesíteni, megjegyezvén, hogy ezen elhatározásomat egyidejüleg mindkét egyetemünk tanácsának tudomására hoztam.

A másolat hitelélül:

GRABOTSAY ADOLF S. K.,
aligazgató.

11,478. szám.

Tudomás végett értesítem a tanácsot, hogy a sátoralja-újhelyi k. főgymnasiumnak, mint nyolcz osztályú középiskolának a nyilvánosságot és az érettségi vizsgálat megtartásának jogát az 1893/4, 1894/5. és 1895/6. tanévekre folytatólagosan megadtam.

Budapest, 1894. ápril 13-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

17,118. szám.

Tudomás és további eljárás végett értesítem a tanácsot, hogy a nagy-károlyi kath. főgymnasium VII. és VIII. osztályai részére a nyilvánosságot s ezen felül a tanintézet részére az érettségi vizsgálat tartásának jogát az 1893/4-ik tanévre folytatólagosan megadtam.

Budapest, 1894. ápril hó 13-án.

GRÓF CSÁKY S. K.

8895. szám.

Tudomás végett értesítem a tanácsot, hogy a most már nyolcz osztályuvá kifejlesztett munkácsi állami főgymnasiumban ezentúl érettségi vizsgálatok is fognak tartatni.

Budapest, 1894. évi április hó 21-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

731. eln. szám.

Csopony Márton, brassói lakos, papirgyáros és Zaitschek Alajos, budapesti lakos, papirlemezgyáros, tekintettel arra, hogy az osztrák papiros gyárok a selejtpapiros megvásárlása céljából ügynökeikkel hazánkat elárasztják és ezt azon szándékkal teszik, hogy a selejtpapirosnak a hazai papirgyáraktól való elvonásával ez utóbbiakat károsítsák, azon kérelemmel fordultak a m. kir. kereskedelemügyi minister úrhoz, hogy a mennyiben állami hivatalok, vagy az államnak alárendelt egyéb hivataloknál egybegyűlő selejtpapirosok értékesítésére versenytárgyalások tartatnak, megajánlott egyenlő áraknál a hazai papirgyárosok részesíttessenek előnyben.

Méltányosnak tartván nevezett gyárosok kérelmét, utasítom a tanácsot, hogy selejtpapirosok értékesítésénél nevezett gyárosokat előnyben részesítse.

Budapesten, 1894 évi ápril hó 19-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

512. eln. szám.

A m. kir. kereskedelmi minister úr a közönség érdekében fontos missziót teljesítő »kolozsvári első magyar engedélyezett árverési csarnok« fennállásának biztosítása céljából arra kért engemet, hogy a vezetésem alatt álló ministerium fenhatósága alatt álló kolozsvári intézetek esetleges árverései is a csarnok működési körébe bevonassanak.

Mint hogy a csarnok fejlesztése és fennállásának biztosítása érdekében magam is kívánatosnak tartom, hogy az a közhatóságok által is igénybe vétessenek, utasítom a tanácsot, hogy az esetleges árveréseket az ottani árverési csarnokban, illetve annak igénybe vételével tartsa meg.

Budapest, 1894. május hó 11-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

23,435. szám.

Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról szóló. 1893. évi IV. törvénycikk 13. §-ában az illetmények folyósítása a kinevezés időpontjától van függővé téve, ennél fogva egy felmerült eset alkalmából felhívom a tanácsot, hogy a tanács által kinevezett egyének okmányait az illetmények helyes utalványozhatása céljából mindenkor mutassa be azon felterjesztése mellett, a melyben az illetők fizetésének folyósítását kéri.

Budapesten, 1894. évi május hó 21. én.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR S. K.,
ministeri tanácsos.

1130. eln. szám.

A hatóságok, hivatalok stb. a hivatalos íratok csomagolására többnyire rossz minőségű papirosból készült, gyakran szerfelett hosszukás ($\frac{1}{2}$ méternél is hosszabb) borítékokat hasz-

nálnak, a minék nem ritkán következménye, hogy a hivatalos levelek a legnagyobb vigyázat mellett is sérült állapotban érhetnek rendeltetésük helyére.

A levelek nagy sokaságánál fogva — némely vonatnál 2—3 métermázsa — azokat 50 kg.-ként zsákokba kell csomagolni. Ilyenkor az ily szerfelett hosszú levelek minden vigyázat mellett, még ha erősebb papírba is vannak burkolva, a megsérülés veszélyének tétetnek ki. De különben is a levelek túlnyomó része mozgópostával kezeltetnek; a vasúti kocsikban pedig hely szűke miatt a fiókokat nem lehet úgy szerkeszteni, hogy ily hosszú leveleket befogadhassanak, a miért is ily levelek ott is nemcsak a megsérülés veszélyének vannak kitéve, hanem miután a fiókban el nem férnek, a túlszállításnak és téves irányításnak is.

Mint hogy a postaküldeményeket, ha a körülmények által szokott feltételeknek megfelelően felszerelve nincsenek, pontosan, biztosan és sérülés szeszélye nélkül szállítani nem lehet, szükséges, hogy a hatóságok a hivatalos levelek küldésénél kizárólag a negyedrétre, esetleg hosszában vagy szélességében két-rétre hajtott ívnek megfelelő, a következő méreteket és pedig:

a) 22 cm. hosszú és 13 cm. széles

b) 23 » » » 19 » »

c) 35 » » » 15 » » meg nem haladó

borítékokat használjanak és erre jó minőségű, tartós papirost választassanak.

A mennyiben oly iratok, tervrajzok, kimutatások stb. postán küldése válik szükségessé, melyeket az említett nagyságú borítékok egyikébe sem lehet elhelyezni, azokat kemény papirosba és azon felül vászonba csomagolva hivatalos szállítólevél mellett postai csomagokként kell postára adni.

Az egy kg.-nál súlyosabb iratcsomagokat pedig, melyek amúgy is postai csomagokként kezeltetnek, ugyancsak kemény papirosba és ha tartalmuk nagyobb becsű, ezenfelül vászonba csomagolva vagy megfelelő faládába elhelyezve kell postára adni, hogy szállítás közben lehetőleg mozgóvá legyenek.

Miről a tanácsot tudomás és további intézkedés végett értesítem.

Budapest, 1894. május hó 22-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

3402. szám.

A budapesti egyetem tanácsának előterjesztésére felhatalmazom a két tud egyetem jog- és államtudományi karát arra, miszerint ideiglenesen, netáni másnemű rendelkezésemig, a jogszigorlóknak az iránti kérelmét, hogy már az egyik doktori fokozatnak elnyerése előtt pusztán egy vagy két szigorlatuk alapján a másik doktori fokozatnak elnyerése végett kiegészítő szigorlatra bocsáttassanak, a kar saját hatáskörében intézhesse el s csakis a felfolyamodások terjesztessenek fel hozzám.

Erről a tanácsot mihez tartásúl és megfelelő közzététel czéljából értesítem.

Budapest, 1894. június hó 9-én.

GRÓF CSAKY S. K.

1178. eln. szám.

A hatóságok ipari és más terménybeli szükségleteinek beszerzésénél és az ipari munkálatok kiadásánál követendő szabályzat alapján beérkezett jelentésekben és kimutatásokban különböző felfogásokat és hiányokat találván, szükségesnek tartom a kimutatások egyöntetű és pontos szerkesztése érdekében a következőket felemlíteni:

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a kimutatások beküldése alól senkit sem menthetek fel.

Igaz ugyan, hogy némely hatóságok és intézetek kiterjedelmű beszerzései iparfejlesztési szempontból egymagukban alig jöhetnek számba, de mert az idézett 4. §-ának d) pontja értelmében az ugyane szabályzat VII. fejezetében körülírt elvek (tehát a belföldi származású árúk előnyben részesítése, a helyi ipar figyelembe vétele 26. és 27. §.), a kézi bevásárlásoknál is lehetőleg szem előtt tartandók, e rendelkezés betartása más-ként, mint a kimutatások, vagy legalább azok egyikének birtokában nem ellenőrizhető.

Ezenkívül ettől el is tekintve, a beszerzett szükségletekre szóló, s a szabályzat 44. §-a értelmében szerkesztett kimutató azért is szükséges, hogy annak alapján a kereskedelmi minister úr statisztikai összeállítást készíthessen az állami hatóságoknál egy év alatt beszerzett különböző iparcikkek meny-

nyisége értékéről és beszerzési forrásáról. E kimutatás segélyével meggyőződést óhajt szerezni arról, hogy a részletekben jelentéktelen beszerzések összesítve nem tesznek-e ki oly értéket, mely az illető iparcikk központi beszerzése esetén egy keletkező gyárnak biztosítottván, új iparágnak alapját veheti meg.

Mindezeknél fogva utasítom a tanácsot, hogy a foganatosított beszerzésekről szóló kimutatásokat a folyó évi márczius hó 10-én 489. eln. szám alatt kelt rendeletemben jelezett határidőben mindenesetre terjeszse fel.

A kimutatások szerkesztésére nézve a következő útbaigazításokat adom:

1. Ugy az A), mint a B) kimutatásba csupán (beszerzett vagy beszerzendő) iparcikkek, illetve ipari munkák veendőik fel;

2. a beszerzett tárgyak egyenként részletezendők; mennyiségük, értékük és beszerzési forrásuk külön-külön jelölendő meg;

3. a bel- vagy külföldi eredet megállapítására az a körülmény irányadó, hogy az illető cikk bel- vagy külföldi ipartelepen állított-e elő.

Ha tehát egy hatóság valamely iparcikket belföldi kereskedőnél vásárolt, akkor előbb állapítsa meg, hogy az — vagy a vele üzleti összeköttetésben álló nagyobb kereskedő — az illető cikket, mely hazai vagy külföldi ipartelepről szerezte be és ez ipartelep helye szerint jelezze a cikket az illető rovatban bel- vagy külföldi származásúnak.

Egyben utasítom a tanácsot, hogy egy egy cikkből nagyobb értékben eszközölt kézi bevásárlásainál belföldi ipartelepen készült áruk szolgáltatását követelje és a honi származás felül a gyári védjegy, vagy a számlák előkérése útján, kereskedelmi és iparkamarai székhelyeken pedig a kamara megkérdezésével meggyőződést szerezzen.

A mennyiben pedig egy-egy cikkből legalább 50 frt értékűt külföldön szándékozik a tanács vagy alárendelt közegei beszerezni, utasítom a tanácsot, hogy ez iránt, a mennyiben a beszerzés nem sürgős természetű, engedélyemet a szabályzat 27. §-a értelmében előzetesen kérje ki, sürgős esetben pedig a már megtörtént beszerzést utólagosan jelentse be.

Némely intézetek a cikkek bel- vagy külföldi származásának megítélésénél előforduló nehézségeket panaszolván, példaképpen felemlítik, hogy a Calderoni és társa cégégnél vásárolt physikai készülékek bel- vagy külföldi származását ők megítélni nem képesek.

Ennek folytán útasítom a tanácsot, hogy jövőben physikai és vegytani szereket, melyek az államilag segélyezett mechanikai tanműhely árjegyzékében előfordulnak, vagy közvetlenül a nevezett műhelynél rendeljék meg, vagy pedig a Calderoni cégtől, mint a tanműhely készítményeit kérje, s ily kívánság mellett megrendelt cikkeket csak azon esetben fogadja el, ha azon a tanműhely védjegye (»S. N.« vagy »Süss N. Budapest«) látható.

Az árjegyzék közvetlen a tanműhely útján megszerezhető.

Megjegyzem, hogy a tanműhely és a nevezett cég között oly értelmű megállapodás áll fenn, hogy a cég csak az esetben köteles a tanműhely készítményeit, tehát belföldi árut szállítani, ha a megrendelésnél különösen megemlíttetett, hogy a tanműhely készítménye kívántatik.

Nem hagyhatom végül megemlítés nélkül azon sajnós jelenséget, hogy alárendelt közegeim egy nagy része a kimutatások beküldésének elmulasztását sürgetésemre azzal iparkodik mentesíteni, hogy a kiadott szabályzatot nem kapta meg, avagy hogy a szabályzatnál a szükségelt minták hiányoztak.

Ezen jelenség, valamint az a körülmény, hogy közegeim egy másik része a kimutatások elkészítésére az eredeti és jövőre nézve is mindig irányadóul szolgáló, tehát a szabályzatnak kiegészítő részét képező és az írártárban megőrzendő kimutatási mintákat használta fel, a hivatali kötelesség oly laza felfogására mutat, a melyet jövőben szigorúan meg fogok büntetni.

A felsorolt körülményekre való tekintettel egyúttal indítatva éreztem magamat, a szóban levő és az 1872/91. eln. számú rendelettemmel kiadott szabályzatot a tanácsnak 7. alatt ismét megküldeni.

Budapesten, 1894. évi május hó 31-én.

GRÓF CSÁKY S. K.

11,471. szám.

A kolozsvári kir. tud. egyetem leíró és tájboneztani intézetének folytatólagos felszerelésére az 1890. évi 48.535. számú rendelettel utalványozott 2125 frtról és ennek időközi kamatairól szóló, hivatalos használatra itt visszatartott számadás megvizsgálatván, 2443 forint 31 kr. bevétellel és ugyanannyi kiadással, az egyidejűleg bemutatott pótleltárral együtt elfogadhatónak találtatott; miért is a beszámolt előleg a nyilvántartásból töröltetett.

Miről az egyetemi tanácsot f. évi február hó 28-án 662. sz. a. kelt felterjesztésére számadó igazgató-tanárnak felmentvénykép leendő tudósítása céljából értesítem.

Mivel a kolozsvári egyetemi intézetek, számadásaikat hol a ministeriumhoz terjesztik fel, hol közvetlenül a számvevőséghez küldetik; ezen körülmény az által, hogy egy és ugyanazon számadásra vonatkozó előíratok részben a ministeri, részben pedig számvevőségi írártárban keresendők, a számadások vizsgálatát megnehezíti: az 1874. évi 546. eln. sz. a. kelt itteni leíratra való hivatkozással felhívom ennél fogva a tanácsot, hogy egyrészt a ministeriumnak a hozzá érkezett számadások kiadása és az azokra nézve tett számvevőségi jelentés elintézéséből eredő munkától legalább részben való megkíméltetése, másrészt pedig, a számvevőség helyzetének megkönnyítése céljából az egyetemi intézetek igazgató tanárait *figyelmeztesse*, hogy számadásaikat azontúl mindig közvetlenül a számvevőséghez mutassák be. Annál is inkább, mert a keb. számvevőség az 1889. évi 58,359. számú rendelettel útasítva lett, hogy a felsőbb tanintézetek számadásaira vonatkozólag felmerülhet minden észrevételét, mihelyt az azoknak számszerű megállapításán túl menne, tovább-közlés végett minden egyes esetben a ministerium illető ügyosztályának mutassa be.

Budapest, 1894. évi július hó 12-én.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR s. k.,
ministeri tanácsos.

33,458. szám.

A tanulmányi, fegyelmi és leczkepézn szabályzat 23. §-ában a második félévben a tandíj lefizetésére az előjegyzetteknek adható időhaladékot április hó 3-áig bezárólag találtam megállapítandónak. A tandíjmentességben nem részesültek beiratkozására megszabott 8 napi határidő továbbra is fentartandó, minthogy nem akadályozza a karokat abban, hogy azoknak, a kik 8 nap alatt a tandíjat lefizetni nem képesek, november, illetőleg április hó 3-áig haladékat adhasson.

Miről a tanácsot f. évi junius hó 27-én ad 811. sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett értesítem.

Budapesten, 1894. július 13-án.

Eötvös s. k.

1583. eln. szám.

Felsőbb iskoláink oláh hallgatóinak az ügynevezett Memorandum-pör alkalmából tanúsított megbotránkozott viselkedésében: az oláh néphez intézett nagyhangú, de üres szólamokkal telt felhívások kibocsátásában és terjesztésében nem láthatok egyebet éretlen, könnyelmű csínynél, melylyel egyébként, mint a feltűnési vágy kielégítését, úgy sem sikerült elérniök.

Ezt méltányos figyelemmel enyhítő körülményül véve számba, a különben is rosszakaratú bujtogatók által megtevesztett főiskolai tanuló ifjúsággal szemben a súlyosabb megtorlás alkalmazását ezúttal mellőzni kívánom; f. évi ad 1124. sz. a. kelt előterjesztése kapcsán azonban fölhívom a tanácsot, hogy a ránk jövő '1894/5. tanév elején, midőn a beíratások véget értek, a tanács kötelékébe tartozó mindazon hallgatókat, kik a jelzett csínyben részt vettek s ezzel még a sajtó terén is kérkedni jónak látták, idézze a saját színe elé s ott a fentebbiek közlése mellett megrovásomat az egyetemi Rector valamennyiöknek azzal a kijelentéssel hozza tudomásukra, hogy hasonló közbotrányt okozó csíny ismétlése a legsúlyosabb fegyelmi büntetést fogja maga után vonni — tekintet nélkül arra, hogy a bíróság azt bűnvádi eljárás tárgyává teszi-e, vagy nem.

Ehhez képest az illetőknek visszatartott minden igazolványuk kiadandó s a szigorlatokra, illetve vizsgálatokra való

állásra az engedély — a mennyiben más akadály nem forogna fenn — megadandó. Egyben azonban kijelentem, hogy a Tanácsnak ez ügyben követett eljárását helyesnek találtam.

Az idézett szám alatt bemutatott jegyzőkönyvet és felelőbevést, mely immár tárgytalanná vált, a Tanácsnak ezennel visszaküldöm.

Budapest, 1894 augusztus hó 7-én.

EÖTVÖS S. K.

1894/5.

59,245. szám.

A belga kormány a külügyministerium útján arról értesített, hogy a genti egyetemnek (Université de Gand) bélyegző pecsétjei az 1893. év kezdetén meghamisítottak, illetőleg, hogy egyik genti pecsétvéső jóhiszeműleg, ismeretlenek megrendelésére az ottani egyetem nevére 3 pecsétbélyegzőt készített, melylyel több bizonyítvány-hamisítvány került azóta forgalomba, nemcsak Belgiumban de még a külföldön, így Corfuban és Bukarestben is.

Erről a Tanácsot figyelmeztetésül azzal értesítem, hogy a mennyiben bármely hallgató a nevezett egyetemről szóló bizonyítványt vagy lezckekönyvet mutatna fel s annak figyelembe vételét kérné, érdemleges tárgyalás előtt azt a bizonyítványt a belga kormány által közölt hiteles pecsétlenyomatokkal való összehasonlítás végett ide terjessze fel.

Budapesten, 1894. november hó 25.

A minister meghagyásából:

LEÖVEY SÁNDOR S. K.,
ministeri tanácsos.

1562. eln. szám.

A magas építkezésekre vonatkozó műszaki műveletek eddigi rendezetlen volta nemcsak vitás és az államkincstárnak is károsodásával járó helyzetet teremtett, hanem a véglebonylításnál nagy nehézségeket is idézett elő. Ez állapoton, hivatali elődöm meghallgatására is, a kereskedelmi minister úr